

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 108/2026-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa , narodeného , zastúpeného Mgr. Luciou Lorenčíkovou, advokátkou, Murgašova 86/1, Poprad, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/52/2024 z 24. septembra 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/38/2025 z 30. septembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) označenými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu. Napadnuté rozhodnutia navrhuje zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho sťažovateľ navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie podľa vlastnej úvahy.

2. Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 21T/56/2023 z 30. januára 2024 uznaný za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví a prečinu výtržníctva, za ktorý mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody 6 rokov. Na podklade vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľ po predchádzajúcej hádke o rušení nočného klľudu na verejnom priestranstve pred rodinným domom fyzicky zaútočil na poškodeného, ktorému spôsobil zranenia podľa znaleckého posudku vyžadujúce dobu liečenia v trvaní 7 až 8 týždňov. Za uvedený skutok mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody 6 rokov, zohľadňujúc existenciu jednej príťažujúcej okolnosti a súčasne absenciu poľahčujúcich okolností. Okresný súd konštatoval, že bolo nepochybne preukázané, že to bol práve sťažovateľ, ktorý ako prvý fyzicky zaútočil na poškodeného, pričom násilný a agresívny prejav vzbudzujúci obavu

o bezpečnosť a zdravie bolo možné hodnotiť ako dostatočne závažné konanie, ktoré narušilo verejný poriadok a pokoj na verejne prístupnom mieste. Samotnému útoku predchádzala komunikácia, v rámci ktorej poškodený vytkol sťažovateľovi hlučné správanie v čase nočného klľudu. Následne sťažovateľ zaútočil na poškodeného tak, že ho udrel päťou do oblasti hlavy. Po tomto údere poškodený spadol na zem, pričom sťažovateľ v útoku pokračoval a tri alebo štyrikrát poškodeného kopol do oblasti hlavy, čím mu spôsobil zlomeninu jarmového oblúku vľavo s miernym posunom úlomkov, zlomeninu hornej čeľuste vľavo a ľahký otras mozgu.

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom prvostupňové rozhodnutie zrušil a sťažovateľa uznal za vinného z rovnakých trestných činov, avšak uložil mu úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd uviedol, že okresný súd spoľahlivo zistil skutkový stav a nemá pochybnosti o tom, že súdený skutok sa stal a že ho spáchal sťažovateľ. Prihliadajúc na novú právnu úpravu Trestného zákona účinnú od 6. augusta 2024, znížil dĺžku vymeraného trestu odňatia slobody. Konštatoval, že sťažovateľ namietal predovšetkým hodnotenie jednotlivých dôkazov okresným súdom, ktoré odvolací súd preskúmal a zistil, že je logický a uvážene odôvodnené. Krajský súd nezistil ani odvolaním namietané porušenie práva na obhajobu. V súvislosti s námietkou, že svedok poškodený bol pred vlastným výsluchom prítomný na hlavnom pojednávaní počas výsluchu sťažovateľa, krajský súd uviedol, že okresný súd sa s touto okolnosťou dostatočne vysporiadal vo vlastnom odôvodnení. V tomto kontexte krajský súd dodal, že výpoveď poškodeného z hlavného pojednávania nebola nijakým spôsobom ovplyvnená z hľadiska jej hodnovernosti v súvislosti s jeho prítomnosťou pri výsluchu sťažovateľa. Svedok poškodený vypovedal zhodne ako pri výsluchu v rámci prípravného konania a neprispôboval svoju svedeckú výpoveď výpovedi sťažovateľa. Odvolací súd sa ďalej zaoberal aj námietkami týkajúcimi sa nevykonania navrhovaných dôkazov a v tomto smere konštatoval, že okresný súd sa riadne s týmito návrhmi vysporiadal a ani sám odvolací súd nevzhladol dôvody na doplnenie dokazovania.

4. Vo vzťahu k výške trestu krajský súd uviedol, že zohľadnil novelu Trestného zákona a trest uložil bez použitia § 38 ods. 4 Trestného zákona účinného do 6. augusta 2024, teda trest ukladal v rozpätí 4 – 10 rokov. Rovnako ako okresný súd nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť a jednu priťažujúcu okolnosť. Krajský súd v danom prípade zohľadnil, že sťažovateľ opakovane útočil na hlavu poškodeného, opakovane ho udieral päťou aj kopal. Uložený trest na dolnej hranici v trvaní štyroch rokov považoval krajský súd za spravodlivý a objektívny obraz potrieb individuálnej a generálnej prevencie.

5. Sťažovateľ podal dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku. V rámci namietaného porušenia práv na obhajobu sťažovateľ namietal, že v konaní neboli vykonané navrhované dôkazy. Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku odôvodnil nesprávnym postupom, ak sa poškodený zúčastnil hlavného pojednávania, na ktorom vypovedal sťažovateľ ešte pred vlastnou výpoveď. V tejto súvislosti namietal, že krajský súd sa s touto okolnosťou nevysporiadal relevantným spôsobom. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odôvodnil úvahou, že uložený trest, pokiaľ ide o druh a výmeru, nezodpovedá požiadavkám Trestného zákona po jeho novele. Nepodmienečný trest odňatia slobody javí známky nezákonnosti, pretože krajský súd úplne opomenul aplikovať všeobecné zásady ukladania sankcií vyplývajúce z § 33a Trestného zákona.

6. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia ešte pred samotným posúdením poukázal na to, že aj v prípade nesprávne označených dovolacích námietok sa aplikuje princíp viazanosti dovolacími námietkami.

7. V súvislosti s námietkou o neaplikácii § 33a Trestného zákona dovolací súd poukázal na stanovisko č. 5/2011 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2011 a uviedol, že predmetné ustanovenie sa povahou a významom primkýna skôr ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu a druh trestu a jeho výmery upraveným v § 34 a nasl. Trestného zákona, pričom tieto nemožno charakterizovať ako hmotnoprávne ustanovenia kogentnej povahy spôsobilé naplniť dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Uvedené sa rovnako vzťahuje aj na § 53 Trestného zákona upravujúci trest domáceho väzenia s prihliadnutím na jeho fakultatívnu povahu. Napokon tieto námietky najvyšší súd z dôvodu správnosti formálno-právnej subsumpcie podriadil pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

8. K námietkam týkajúcim sa porušenia práva na obhajobu spočívajúce v tom, že neboli vykonané navrhované dôkazy (výsluch svedkov a vyšetrovací pokus pre účely overenia hodnovernosti výpovede) dovolací súd uviedol, že je síce dôležité, aby sa súd návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, no na druhej strane je potrebné si uvedomiť, že takému návrhu nie je povinný vyhovieť. V tomto kontexte dovolací súd citoval z rozsudku okresného súdu a nadväzne uviedol, že k tejto časti nemal výhrady ani odvolací súd. Najvyšší súd k uvedenému dodal, že právo sťažovateľa na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia bolo zachované v dostatočnej miere a konajúce súdy poskytli dostatočnú odpoveď v reakcii na sťažovateľom predložené konkrétne návrhy na vykonanie dokazovania. Napokon najvyšší súd sumarizoval, že v sťažovateľovej veci nedošlo k ignorovaniu návrhu na doplnenie dokazovania ani na úrovni súdu prvého stupňa, ani v odvolacom konaní, preto dovolanie v časti dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je nedôvodné.

9. Vo vzťahu k námietke, že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch vykonaných nezákonným spôsobom spočívajúcim v nezákonnosti výsluchu svedka poškodeného v rozpore s § 261 ods. 2 Trestného poriadku, keďže súd nezabezpečil, aby tento nebol prítomný pri výsluchu obžalovaného dovolací súd prisvedčil sťažovateľovi, že súd prvého stupňa mal postupovať v intenciách označeného ustanovenia, no na druhej strane uviedol, že toto pochybenie možno považovať nanajvýš za nesprávny technický postup predsedu senátu pri vedení hlavného pojednávania, ktorý ale z hľadiska závažnosti nemá žiadny dopad na zákonnosť vykonaných dôkazov. Navyše, okresný i krajský súd sa vo svojich rozhodnutiach riadne vysporiadali s námietkami sťažovateľa spochybňujúcimi objektívnosť výpovede poškodeného a k vyhodnoteniu výpovede pristúpili s náležitou mierou ostražitosti.

10. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku v kontexte námietky týkajúcej sa nedostatočného aplikovania všeobecných zásad ukladania sankcií (§ 33a Trestného poriadku) najvyšší súd uviedol, že primeranosťou uložených sankcií sa v zásade vecne nezaobera. Okrem toho uviedol, že pokiaľ krajský súd uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov, nie je možné konštatovať, že by tak urobil mimo zákonnej trestnej sadzby. Vo vzťahu k eventuálnemu uloženiu trestu domáceho väzenia dovolací súd uviedol, že pre splnenie podmienok jeho uloženia sa vyžaduje aj procesná aktivita obvineného a predloženie písomného sľubu, čo však

sťažovateľ pred vynesením rozsudku krajského súdu neurobil (urobil tak až po podaní dovolania, pozn.).

11. Na základe uvedených záverov najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd opomenul aplikovať novelizovanú právnu úpravu účinnú od 6. augusta 2024, ktorou bol zavedený § 33a Trestného zákona a s ktorým sa krajský súd vôbec nevysporiadal. Hoci sťažovateľ v dovolaní na toto pochybenie výslovne poukazoval, ani najvyšší súd sa s daným ustanovením Trestného zákona nijako nevysporiadal a nevykonal ani len elementárne posúdenie otázky, či ide o právnu úpravu pre sťažovateľa priaznivejšiu.

13. Krajský súd sa k odvolacím námietkam sťažovateľa nevyjadril a obmedzil sa na konštatovanie, že spolu s rozhodnutím súdu prvého stupňa tvoria jednotu. Najvyšší súd následne dovolanie odmietol bez toho, aby sa vysporiadal s námietkou týkajúcou sa porušenia práva na obhajobu a zákonnosti dôkazov, pričom sa uspokojil s formalistickým odkazom na dovolacie limity.

14. Napokon sťažovateľ namieta, že všeobecné súdy mu uložili nepodmienečný trest odňatia slobody bez toho, aby vykonali analýzu nevyhnutnosti takého zásahu do jeho osobnej slobody s prihliadnutím na novelizáciu Trestného zákona. Odvolací súd úplne opomenul otázku, či vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nebolo možné dosiahnuť účel trestu uložením miernejšej sankcie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Proti rozsudku krajského súdu mal sťažovateľ k dispozícii v zmysle § 368 a nasl. Trestného poriadku opravný prostriedok (dovolanie), ktorý aj využil. Aj v tomto prípade teda poskytnutie ochrany dotknutých práv spadalo do právomoci inštančne nadriadeného súdu, teda najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

17. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

19. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

20. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti síce napáda uznesenie najvyššieho súdu, no v konečnom dôsledku vyjadruje najmä svoju nespokojnosť s uloženým trestom odňatia slobody, pričom sa dožaduje, aby v jeho veci bol zohľadnený § 33a Trestného zákona. Nosnou námietkou je tvrdenie, že najvyšší súd sa nevysporiadal s tým, či jemu uložený trest je v okolnostiach jeho prípadu primeraný.

21. Uvedená argumentácia nie je pravdivá. Sťažovateľovi bol krajským súdom uložený trest odňatia slobody 4 roky práve na podklade novely Trestného zákona, ktorej aplikácie sa sťažovateľ dožaduje, a to na spodnej hranici do úvahy prichádzajúcej výmery. Z odôvodnenia krajského súdu a nadväzne aj uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že všeobecné súdy riadne zohľadnili všetky okolnosti (závažnosť skutku, jeho následky, ako aj pomery sťažovateľa). Aj záver o nemožnosti uloženia trestu domáceho väzenia ústavný súd považuje za dostatočne odôvodnený.

22. Ústavný súd, tak ako aj najvyšší súd, k tvrdenému uloženiu druhu trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa, alebo uloženiu trestu mimo trestnej sadzby [dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku] podotýka, že uvedené je možné len u trestov s odstupňovanou trestnou sadzbou (trest odňatia slobody, trest domáceho väzenia, trest povinnej práce, peňažný trest, náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest, trest zákazu činnosti, trest zákazu pobytu, trest zákazu účasti na verejných podujatiach, trest vyhostenia). Pritom o uloženie trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa, ide zväčša v prípade, keď pre jeho uloženie nie sú splnené zákonné podmienky.

23. Ústavný súd pripomína, že sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov. Ten je v hraniciach možnej trestnej sadzby štyri až desať rokov, čiže sťažovateľovi bol uložený správny druh trestu, a to v takej výške, ako Trestný zákon pripúšťa. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku predstavuje špeciálny hmotnoprávny dôvod vzťahujúci sa na výrok

o treste. Ak súd nevyužil moderačné oprávnenie a trest vymeral v rámci zníženej trestnej sadzby, nemožno dôjsť k záveru, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu.

24. S ohľadom na formuláciu ústavnej sťažnosti ústavný súd už nepovažuje za potrebné opätovne poukazovať na všetky reakcie najvyššieho súdu vo vzťahu k dovolacím námietkam sťažovateľa. Najvyšší súd ako súd dovolací sa v rámci svojej právomoci so všetkými sťažovateľovými námietkami meritórne vyrovnal. Zmyslom konania o ústavnej sťažnosti nie je sprocesovať ešte jedno (štvrté) konanie k rovnakej právnej otázke a ani nijako nahrádzať všeobecné súdnictvo. Ústavnému súdu ostáva len konštatovať, že najvyšší súd sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal s dovolacími dôvodmi, námietkami sťažovateľa a rozsahom, ako aj obsahom a nič nezanedbal.

25. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu